

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشکده مدیریت و اقتصاد

پایان نامه کارشناسی ارشد

علم اطلاعات و دانش شناسی

مطالعه رابطه بین تعهد سازمانی و رضایت شغلی کتابداران:

مطالعه موردی کتابخانه های دانشگاهی استان گیلان

منیره زرچی

استاد راهنما:

دکتر فاطمه زندیان

استاد مشاور:

دکتر محمد حسن زاده

مهرماه ۱۳۹۲

به نام خدا

تاییدیه اعضای هیات داوران در جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد رشته علم اطلاعات و دانش شناسی اعضای هیات داوران نسخه نهایی پایان نامه کارشناسی ارشد خانم منیره زرچی تحت عنوان: « مطالعه رابطه بین تعدد سازمانی و رضایت شغلی کتابداران . مطالعه موردی کتابخانه های دانشگاهی گیلان .» از نظر فرم و محتوا بررسی نموده و پذیرش آن را برای تکمیل درجه کارشناسی ارشد پیشنهاد می کند.

امضا	رتبه علمی	نام و نام خانوادگی	اعضای هیات داوران
	استادیار	دکتر فاطمه زندیان	استاد راهنما
	استادیار	دکتر محمد حسن زاده	استاد مشاور
	دانشیار	دکتر زهرا ابازی	استاد ناظر
	دانشیار	دکتر حمزه علی نور محمدی	استاد ناظر
	استادیار	دکتر محمد حسن زاده	نماینده تحصیلات تکمیلی

آیین‌نامه حق مالکیت مادی و معنوی در مورد نتایج پژوهشهای علمی دانشگاه تربیت مدرس

مقدمه: با عنایت به سیاست‌های پژوهشی و فناوری دانشگاه در راستای تحقق عدالت و کرامت انسانها که لازمه شکوفایی علمی و فنی است و رعایت حقوق مادی و معنوی دانشگاه و پژوهشگران، لازم است اعضای هیأت علمی، دانشجویان، دانش‌آموختگان و دیگر همکاران طرح، در مورد نتایج پژوهشهای علمی که تحت عناوین پایان‌نامه، رساله و طرحهای تحقیقاتی با هماهنگی دانشگاه انجام شده است، موارد زیر را رعایت نمایند:

ماده ۱- حق نشر و تکثیر پایان‌نامه/ رساله و درآمدهای حاصل از آنها متعلق به دانشگاه می باشد ولی حقوق معنوی پدید آورندگان محفوظ خواهد بود.

ماده ۲- انتشار مقاله یا مقالات مستخرج از پایان‌نامه/ رساله به صورت چاپ در نشریات علمی و یا ارائه در مجامع علمی باید به نام دانشگاه بوده و با تایید استاد راهنمای اصلی، یکی از اساتید راهنما، مشاور و یا دانشجو مسئول مکاتبات مقاله باشد. ولی مسئولیت علمی مقاله مستخرج از پایان‌نامه و رساله به عهده اساتید راهنما و دانشجو می باشد.

تبصره: در مقالاتی که پس از دانش‌آموختگی بصورت ترکیبی از اطلاعات جدید و نتایج حاصل از پایان‌نامه/ رساله نیز منتشر می‌شود نیز باید نام دانشگاه درج شود.

ماده ۳- انتشار کتاب، نرم افزار و یا آثار ویژه (اثری هنری مانند فیلم، عکس، نقاشی و نمایشنامه) حاصل از نتایج پایان‌نامه/ رساله و تمامی طرحهای تحقیقاتی کلیه واحدهای دانشگاه اعم از دانشکده ها، مراکز تحقیقاتی، پژوهشکده ها، پارک علم و فناوری و دیگر واحدها باید با مجوز کتبی صادره از معاونت پژوهشی دانشگاه و براساس آئین‌نامه های مصوب انجام شود.

ماده ۴- ثبت اختراع و تدوین دانش فنی و یا ارائه یافته ها در جشنواره‌های ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی که حاصل نتایج مستخرج از پایان‌نامه/ رساله و تمامی طرحهای تحقیقاتی دانشگاه باید با هماهنگی استاد راهنما یا مجری طرح از طریق معاونت پژوهشی دانشگاه انجام گیرد.

ماده ۵- این آیین‌نامه در ۵ ماده و یک تبصره در تاریخ ۸۷/۴/۱۸ در شورای پژوهشی و در تاریخ ۸۷/۴/۲۳ در هیأت رئیسه دانشگاه به تایید رسید و در جلسه مورخ ۸۷/۷/۱۵ شورای دانشگاه به تصویب رسیده و از تاریخ تصویب در شورای دانشگاه لازم‌الاجرا است.

«اینجانب..... در رشته..... دانشجوی رشته..... علم..... و در روزی سال تحصیلی..... ۱۳۹۰..... مقطع..... دانشکده..... دانشگاه..... متعهد می شوم کلیه نکات مندرج در آئین‌نامه حق مالکیت مادی و معنوی در مورد نتایج پژوهش های علمی دانشگاه تربیت مدرس را در انتشار یافته های علمی مستخرج از پایان نامه / رساله تحصیلی خود رعایت نمایم. در صورت تخلف از مفاد آئین‌نامه فوق‌الاشعار به دانشگاه وکالت و نمایندگی می‌دهم که از طرف اینجانب نسبت به لغو امتیاز اختراع بنام بنده و یا هر گونه امتیاز دیگر و تغییر آن به نام دانشگاه اقدام نماید. ضمناً نسبت به جبران فوری ضرر و زیان حاصله بر اساس برآورد دانشگاه اقدام خواهم نمود و بدینوسیله حق هر گونه اعتراض را از خود سلب نمودم»

امضاء:.....

تاریخ:.....

آیین نامه چاپ پایان نامه (رساله) های دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس

نظر به اینکه چاپ و انتشار پایان نامه (رساله) های تحصیلی دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس، مبین بخشی از فعالیتهای علمی - پژوهشی دانشگاه است بنابراین به منظور آگاهی و رعایت حقوق دانشگاه، دانش آموختگان این دانشگاه نسبت به رعایت موارد ذیل متعهد می شوند:

ماده ۱: در صورت اقدام به چاپ پایان نامه (رساله) ی خود، مراتب را قبلاً به طور کتبی به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اطلاع دهد.

ماده ۲: در صفحه سوم کتاب (پس از برگ شناسنامه) عبارت ذیل را چاپ کند:

«کتاب حاضر، حاصل پایان نامه کارشناسی ارشد/ رساله دکتری نگارنده در رشته علم اطلاعات و دانش شناسی است که در سال ۱۳۹۲ در دانشکده تربیت مدرس دانشگاه تربیت مدرس به راهنمایی سرکار خانم دکتر ناغمه زندیان، مشاوره جناب آقای دکتر محمد حسن ارده از آن دفاع شده است.»

ماده ۳: به منظور جبران بخشی از هزینه های انتشارات دانشگاه، تعداد یک درصد شمارگان کتاب (در هر نوبت چاپ) را به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اهدا کند. دانشگاه می تواند مازاد نیاز خود را به نفع مرکز نشر در معرض فروش قرار دهد.

ماده ۴: در صورت عدم رعایت ماده ۳، ۵۰٪ بهای شمارگان چاپ شده را به عنوان خسارت به دانشگاه تربیت مدرس، تأدیه کند.

ماده ۵: دانشجو تعهد و قبول می کند در صورت خودداری از پرداخت بهای خسارت، دانشگاه می تواند خسارت مذکور را از طریق مراجع قضایی مطالبه و وصول کند؛ به علاوه به دانشگاه حق می دهد به منظور استیفای حقوق خود، از طریق دادگاه، معادل وجه مذکور در ماده ۴ را از محل توقیف کتابهای عرضه شده نگارنده برای فروش، تامین نماید.

ماده ۶: اینجانب سرپرست زرعی دانشجوی رشته علم اطلاعات و دانش شناسی مقطع کارشناسی ارشد

تعهد فوق و ضمانت اجرایی آن را قبول کرده، به آن ملتزم می شوم.

نام و نام خانوادگی سرپرست زرعی

تاریخ و امضا: ۲۳، ۷، ۹۲

تقدیم به پدر بزرگوار و مادر فداکارم

که هر آنچه دارم به برکت دعای خیر آنان است
آنان که از نگاهشان محبت و از صبرشان ایستادگی آموختم.

تقدیم به همسر عزیز و مهربانم

که بدون یاری و صبر و شکیبایی او این مهم
به انجام نمی رسید.

تقدیم به فرزندم

که تنها امید زندگانیم است.

تقدیر و تشکر

با حمد و سپاس بیکران خداوند متعال را که توفیق کسب علم و آگاهی را بر من ارزانی داشت،
بر خود لازم می دانم از کسانی که مرا در نگارش این تحقیق یاری رساندند تقدیر و تشکر نمایم.
از زحمات استاد راهنمای ارجمندم خانم دکتر زندیان و استاد مشاور گرانقدر جناب آقای دکتر
حسن زاده که در طول تحصیل و طی انجام مراحل پایان نامه همواره دلسوزانه مرا یاری داده اند
کمال تشکر و قدردانی را دارم.

چکیده

هدف اصلی تحقیق حاضر، بررسی رابطه رضایت شغلی و مولفه های آن با تعهد سازمانی و مطالعه رابطه بین تعهد سازمانی و رضایت شغلی کتابداران کتابخانه های دانشگاهی استان گیلان است. روش تحقیق از نوع توصیفی - همبستگی است. جامعه آماری شامل کلیه کتابداران دانشگاهی دانشگاه های دولتی و آزاد استان گیلان می باشد. تعداد کتابداران در این تحقیق ۹۶ نفر بود. به منظور سنجش متغیرهای تحقیق از پرسشنامه رضایت شغلی آلن و می یر با آلفای کرونباخ ۰/۸۸، پرسشنامه اصلاح شده تعهد سازمانی (OCQ) می یر و آلن با آلفای کرونباخ ۰/۸۳ استفاده شد. برای تجزیه و تحلیل داده های گردآوری شده از پرسشنامه ها، روش های آماری توصیفی (فراوانی، درصد فراوانی، میانگین و انحراف استاندارد) و روش های آمار استنباطی (آزمون اسپیرمن و آزمون ناپارامتریک یومن ویتنی) استفاده شد.

نتایج تحقیق با استفاده از نرم افزار SPSS (version 16) در سطح معنی داری ($p \leq 0,05$) نشان داد که رضایت شغلی ($r = 0,82$ و $P = 0,001$) و مولفه های رضایت از ماهیت کار ($r = 0,8$ و $P = 0,001$)، رضایت از همکاران ($r = 0,31$ و $P = 0,002$)، رضایت از سرپرست ($r = 0,73$ و $P = 0,001$)، رضایت از حقوق ($r = 0,79$ و $P = 0,001$) و رضایت از ترفیع ($r = 0,57$ و $P = 0,001$) با تعهد سازمانی کتابداران تحت بررسی همبستگی مثبت و معناداری دارند. از میان مولفه های رضایت شغلی چهار عامل رضایت از ماهیت کار، حقوق و مزایا، سرپرست، ارتقا و رضایت از همکاران به ترتیب دارای بیشترین همبستگی با تعهد سازمانی کارکنان هستند.

بین رضایت شغلی و تعهد سازمانی کتابداران دانشگاه های دولتی و آزاد تفاوت معناداری وجود دارد. بین رضایت شغلی کتابداران تحت بررسی با توجه به دانشگاه محل خدمت، جنسیت، سطح تحصیلات و نوع مدرک تحصیلی تفاوت معنی داری وجود دارد، اما بین رضایت شغلی کتابداران تحت بررسی با توجه به وضعیت تاهل تفاوت معناداری وجود ندارد. از سوی دیگر بین تعهد سازمانی کتابداران تحت بررسی با توجه به ویژگی های دموگرافیک مورد نظر تفاوت معنی داری وجود ندارد.

کلیدواژه ها: رضایت شغلی، تعهد سازمانی، کتابداران دانشگاهی

فهرست مطالب

فصل اول: مقدمه و کلیات طرح تحقیق

۱-۱ مقدمه.....	۲
۲-۱ بیان مساله.....	۴
۳-۱ اهمیت و ضرورت تحقیق.....	۷
۴-۱ اهداف تحقیق.....	۹
۱-۴-۱ هدف اصلی.....	۹
۲-۴-۱ اهداف فرعی.....	۹
۵-۱ سوالات تحقیق.....	۹
۶-۱ فرضیه های تحقیق.....	۱۰
۷-۱ تعریف واژگان و اصطلاحات.....	۱۱
۱-۸-۱ تعهد سازمانی.....	۱۱
۲-۸-۱ تعهد عاطفی.....	۱۱
۳-۸-۱ تعهد هنجاری.....	۱۲
۴-۸-۱ تعهد مستمر.....	۱۲
۵-۸-۱ رضایت شغلی.....	۱۲
۶-۸-۱ رضایت از ماهیت کار.....	۱۳
۷-۸-۱ رضایت از ارتقاء و ترفیعات.....	۱۳
۸-۸-۱ رضایت از حقوق ماهیانه و مزایا.....	۱۴
۹-۸-۱ رضایت از همکاران.....	۱۴

۱۴-۸-۱ رضایت از سرپرست ۱۴

۱۴-۸-۱ کتابداران دانشگاهی ۱۴

فصل دوم: مبانی نظری تحقیق

۱-۲ مقدمه ۱۷

۲-۲ تعهد سازمانی ۱۹

۱-۲-۲ مفاهیم و تعاریف تعهد ۱۹

۲-۲-۲ تعهد سازمانی - دیدگاه ها ۲۴

۳-۲-۲ اجزای تعهد سازمانی ۲۵

۴-۲-۲ مدل تعهد سازمانی ۲۶

۱-۴-۲-۲ تعهد عاطفی یا احساسی ۲۷

۲-۴-۲-۲ تعهد مستمر ۲۸

۳-۴-۲-۲ تعهد هنجاری یا تکلیفی ۲۸

۵-۲-۲ ابعاد تعهد سازمانی ۲۹

۶-۲-۲ انواع تعهد سازمانی ۳۰

۷-۲-۲ پیش شرط ها و عوامل تعیین کننده تعهد سازمانی ۳۲

۱-۷-۲-۲ عوامل شخصی ۳۲

۲-۷-۲-۲ عوامل شغلی ۳۲

۳-۷-۲-۲ عوامل سازمانی ۳۳

۴-۷-۲-۲ عوامل فرا سازمانی (محیطی) ۳۳

۸-۲-۲ مراحل ایجاد تعهد سازمانی ۳۶

۹-۲-۲ ضرورت توجه به تعهد سازمانی ۳۶

۱۰-۲-۲ راهبرد های افزایش تعهد سازمانی ۳۷

- ۳۸.....۱۱-۲-۲ نتایج و پیامدهای تعهد سازمانی.....
- ۴۰.....۱-۱۱-۲-۲ عملکرد شغلی.....
- ۴۰.....۲-۱۱-۲-۲ رضایت شغلی.....
- ۴۱.....۳-۱۱-۲-۲ غیبت و تاخیر کارکنان.....
- ۴۲.....۳-۲ رضایت شغلی.....
- ۴۲.....۱-۳-۲ مفاهیم و تعاریف رضایت شغلی.....
- ۴۵.....۲-۳-۲ اجزای رضایت شغلی.....
- ۴۶.....۳-۳-۲ انواع رضایت شغلی.....
- ۴۶.....۴-۳-۲ اهمیت رضایت شغلی.....
- ۴۹.....۵-۳-۲ ابعاد رضایت شغلی.....
- ۵۰.....۶-۳-۲ مدل های رضایت شغلی.....
- ۵۱.....۷-۳-۲ نظریه های رضایت شغلی.....
- ۵۲.....۱-۷-۳-۲ نظریهٔ اختلاف.....
- ۵۲.....۲-۷-۳-۲ نظریه ارزشی ادوین لاک.....
- ۵۳.....۳-۷-۳-۲ نظریهٔ X و Y.....
- ۵۴.....۸-۳-۲ نظریه های نیاز و رضایت شغلی.....
- ۵۵.....۱-۸-۳-۲ نظریه سلسله مراتب نیازهای مزلو.....
- ۵۶.....۱-۱-۸-۳-۲ نیازهای جسمانی و زیستی (فیزیولوژیک).....
- ۵۶.....۲-۱-۸-۳-۲ نیازهای ایمنی (امنیت).....
- ۵۷.....۳-۱-۸-۳-۲ نیازهای اجتماعی (دلبستگی).....
- ۵۸.....۴-۱-۸-۳-۲ نیاز به احترام.....
- ۵۸.....۵-۱-۸-۳-۲ نیازهای خود شکوفایی.....

- ۶۰..... نظریه دو عاملی هرزبرگ..... ۲-۸-۳-۲
- ۶۱..... نظریه برابری (نظریه نیازهای آموخته شده)..... ۳-۸-۳-۲
- ۶۲..... نیاز به قدرت..... ۱-۳-۸-۳-۲
- ۶۲..... نیاز به کوشش..... ۲-۳-۸-۳-۲
- ۶۲..... نیاز به وابستگی..... ۳-۳-۸-۳-۲
- ۶۳..... عوامل موثر بر رضایت شغلی..... ۹-۳-۲
- ۶۴..... عوامل سازمانی..... ۱-۹-۳-۲
- ۶۴..... حقوق و دستمزد..... ۱-۱-۹-۳-۲
- ۶۵..... فرصت های ترفیع و ارتقا..... ۲-۱-۹-۳-۲
- ۶۵..... پاداش..... ۳-۱-۹-۳-۲
- ۶۵..... ساختار سازمانی..... ۴-۱-۹-۳-۲
- ۶۶..... عوامل محیطی..... ۲-۹-۳-۲
- ۶۶..... سبک سرپرستی..... ۱-۲-۹-۳-۲
- ۶۶..... گروه کاری..... ۲-۲-۹-۳-۲
- ۶۷..... ایمنی شغل..... ۳-۲-۹-۳-۲
- ۶۷..... ماهیت کار..... ۳-۹-۳-۲
- ۶۸..... عوامل فردی..... ۴-۹-۳-۲
- ۶۸..... سن..... ۱-۴-۹-۳-۲
- ۶۸..... جنسیت..... ۲-۴-۹-۳-۲
- ۶۹..... تحصیلات..... ۳-۴-۹-۳-۲
- ۶۹..... عوامل موثر بر رضایت شغلی کتابداران..... ۱۰-۳-۲
- ۶۹..... محتوای شغل..... ۱-۱۰-۳-۲

- ۷۰.....۲-۳-۱۰-۲ نظام پاداش
- ۷۱.....۳-۳-۱۰-۲ سرپرستی
- ۷۱.....۴-۳-۱۰-۲ همکاران مساعد
- ۷۲.....۵-۳-۱۰-۲ آموزش و رشد کیفی کتابداران
- ۷۳.....۶-۳-۱۰-۲ شرایط فیزیکی محیط کتابخانه
- ۷۳.....۱۱-۳-۲ پیامدهای رضایت شغلی و عدم رضایت شغلی
- ۷۵.....۱۲-۳-۲ اثرات مهم رضایت شغلی کتابداران
- ۷۵.....۱-۱۲-۳-۲ رضایت شغلی و عملکرد
- ۷۶.....۲-۱۲-۳-۲ رضایت شغلی و غیبت از محل کار
- ۷۶.....۳-۱۲-۳-۲ رضایت شغلی و جابجایی
- ۷۶.....۴-۱۲-۳-۲ رضایت شغلی و سلامت جسمی و روانی
- ۷۷.....۴-۲ تعهد سازمانی و رضایت شغلی
- ۷۸.....۵-۲ پیشینه تحقیق
- ۷۸.....۱-۵-۲ پیشینه تحقیقات داخلی
- ۸۳.....۲-۵-۲ پیشینه تحقیقات خارجی
- ۸۸.....۳-۵-۲ استنتاج از مرور پیشینه ها
- ۹۱.....۶-۲ جمع بندی

فصل سوم: روش شناسی تحقیق

- ۹۳.....۳-۱ مقدمه
- ۹۳.....۲-۳ فرآیند اجرای تحقیق
- ۹۴.....۳-۳ روش تحقیق
- ۹۴.....۴-۳ جامعه مورد مطالعه

- ۳-۵ روش جمع آوری اطلاعات.....۹۴
- ۳-۶ ابزارهای تحقیق.....۹۵
- ۳-۷ روایی و پایایی پرسشنامه.....۹۶
- ۳-۷-۱ تعیین روایی پرسشنامه.....۹۶
- ۳-۷-۲ تعیین پایایی پرسشنامه.....۹۷
- ۳-۸ روش تجزیه و تحلیل داده ها و آزمون ها.....۹۸
- ۳-۸-۱ آمار توصیفی.....۹۸
- ۳-۸-۲ آمار استنباطی.....۹۸

فصل چهارم: تحلیل داده ها و اطلاعات

- ۴-۱ مقدمه.....۱۰۰
- ۴-۲ توصیف ویژگی های دموگرافیک کتابداران.....۱۰۱
- ۴-۲-۱ توزیع فراوانی نمونه بر حسب جنسیت.....۱۰۱
- ۴-۲-۲ توزیع نمونه بر حسب سطح تحصیلات.....۱۰۱
- ۴-۲-۳ توزیع نمونه از نظر رشته تحصیلی.....۱۰۲
- ۴-۲-۴ توزیع نمونه از نظر شهرستان محل خدمت.....۱۰۳
- ۴-۲-۵ توزیع نمونه از نظر نوع دانشگاه محل خدمت.....۱۰۳
- ۴-۳ توصیف متغیرهای اصلی تحقیق.....۱۰۴
- ۴-۳-۱ توصیف تعهد سازمانی کتابداران تحت بررسی.....۱۰۴
- ۴-۳-۲ توصیف رضایت شغلی کتابداران تحت بررسی.....۱۰۵
- ۴-۴ تجزیه و تحلیل آزمون های آماری.....۱۰۵
- ۴-۴-۱ نتایج آزمون فرضیات.....۱۰۶

فصل پنجم: نتایج و پیشنهادات

۱-۵	مقدمه.....	۱۱۶
۲-۵	خلاصه تحقیق.....	۱۱۶
۳-۵	نتایج به دست آمده از آمار توصیفی.....	۱۱۸
۴-۵	نتایج به دست آمده از آمار استنباطی.....	۱۱۸
۵-۵	پیشنهادات.....	۱۲۶
۱-۵-۵	پیشنهادات کاربردی.....	۱۲۶
۲-۵-۵	پیشنهادات پژوهشی.....	۱۲۷
	منابع.....	۱۲۸

پیوست ها

چکیده انگلیسی

صفحه عنوان به انگلیسی

فهرست جدول ها

- جدول ۴-۱ توصیف تعهد سازمانی کتابداران به تفکیک دانشگاه محل خدمت.....۱۰۴
- جدول ۴-۲ توصیف رضایت شغلی کتابداران به تفکیک دانشگاه محل خدمت.....۱۰۵
- جدول ۴-۳ همبستگی بین مولفه رضایت از ماهیت کار و تعهد سازمانی کتابداران به تفکیک دانشگاه محل خدمت.....۱۰۶
- جدول ۴-۴ همبستگی بین مولفه رضایت از سرپرست و تعهد سازمانی کتابداران تحت بررسی به تفکیک دانشگاه محل خدمت.....۱۰۷
- جدول ۴-۵ همبستگی بین مولفه رضایت از همکاران و تعهد سازمانی کتابداران تحت بررسی به تفکیک دانشگاه محل خدمت.....۱۰۸
- جدول ۴-۶ همبستگی بین مولفه رضایت از ترفیع و تعهد سازمانی کتابداران تحت بررسی به تفکیک دانشگاه محل خدمت.....۱۰۹
- جدول ۴-۷ همبستگی بین مولفه رضایت از حقوق و تعهد سازمانی کتابداران تحت بررسی به تفکیک دانشگاه محل خدمت.....۱۱۰
- جدول ۴-۸ آزمون تفاوت بین میانگین های رضایت شغلی کتابداران.....۱۱۱
- جدول ۴-۹ آزمون تفاوت بین میانگین های تعهد سازمانی کتابداران با توجه به ویژگی های دموگرافیک.....۱۱۳

فهرست نمودارها

- نمودار ۱-۳ نمودار مراحل اجرایی تحقیق..... ۹۳
- نمودار ۱-۴ توزیع درصد فراوانی کتابداران بر اساس جنسیت..... ۱۰۱
- نمودار ۲-۴ توزیع درصد فراوانی کتابداران تحت بررسی بر اساس سطح تحصیلات..... ۱۰۲
- نمودار ۳-۴ توزیع درصد فراوانی کتابداران تحت بررسی بر اساس نوع رشته تحصیلی..... ۱۰۲
- نمودار ۴-۴ توزیع درصد فراوانی کتابداران تحت بررسی بر اساس شهر محل خدمت..... ۱۰۳
- نمودار ۵-۴ بررسی میانگین تعهد سازمانی کتابداران بر اساس دانشگاه محل خدمت..... ۱۰۴
- نمودار ۷-۴ بررسی میانگین رضایت شغلی کتابداران بر اساس دانشگاه محل خدمت..... ۱۰۵

فهرست شکل ها

شکل ۱-۲ نتایج و عوامل موثر بر تعهد سازمانی..... ۳۴

شکل ۲-۲ فرا تحلیل تحقیق ماتیو و زاجاک (۱۹۹۰)..... ۳۵

شکل ۳-۲ سلسله مراتب نیازهای مزلو..... ۵۵

فصل اول

مقدمه و کلیات

طرح تحقیق

۱-۱ مقدمه

با توجه به تغییرات بسیار سریع و پیشرفت علوم مختلف، مدیران کلیه سازمان ها جهت حفظ و ادامه فعالیت سازمان خود ناگزیر به افزایش توانمندی های خود در کلیه حوزه های مدیریت به ویژه حوزه مدیریت منابع انسانی می باشند.

تعهد سازمانی را می توان یک نگرش مهم شغلی و سازمانی دانست که به دلیل اهمیت بارزی که در کارکرد سازمانها دارد، به کانون توجه در سازمان ها تبدیل شده است. این نگرش در دهه های اخیر دستخوش تغییرات عدیده ای گشته است، به ویژه با تحولات اخیر در حیطه کسب و کار، صاحب نظران اهتمام ویژه ای به امر تعهد معطوف داشته اند و و راجع به آن تحقیقات متعددی انجام داده اند.

مفهوم تعهد سازمانی برای اولین بار توسط وایت مورد بررسی و مطالعه قرار گرفت و سپس به وسیله بسیاری از محققان از جمله پورتر، مودای، استیرز، آلن، می یو و بیکر توسعه داده شد.

تعهد به افراد قدرت می دهد و رفتارهایشان را با توجه به شرایط مختلف تثبیت می کند، لذا می توان گفت که تعهد سبب نوعی وابستگی اجتماعی و روانی افراد به بعضی اشخاص و یا اشیاء در زندگی اجتماعی می شود (لیو، ۲۰۰۸).

تعهد تمایل بکارگیری تلاش قابل توجهی را برای بهبود سازمان و پذیرش ارزش ها و اهداف آن ایجاد کرده است و بر اساس نظریات انگل و پری و ماتاز تحت تاثیر عوامل فردی و سازمانی واقع می شود (چان^۱، ۲۰۰۶). برخی معتقدند تعهد سازمانی مبین رفتار افراد در جهت ارزش ها و اهداف

---

¹chan